

Horyzont Europa Klaster 6

Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne,
rolnictwo i środowisko

Bożena Podlaska

- XXVIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa
21.09.2022 r.

Wizja działań dla Europy

Strategiczne kierunki zmian

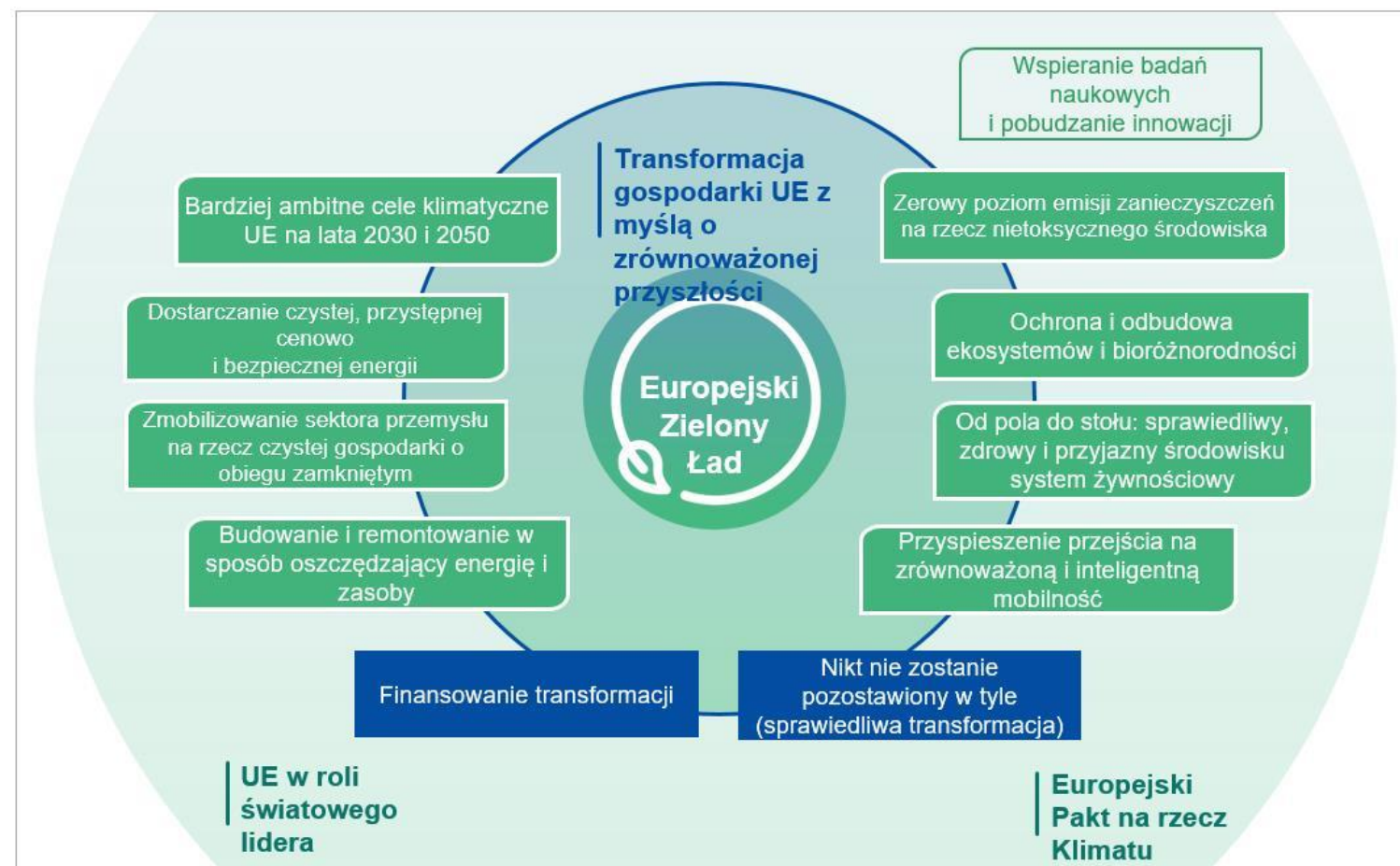
WIZJA DZIAŁAŃ DLA EUROPY

Zrównoważona, sprawiedliwa i **dostatnia** przyszłość dla **ludzi** oraz **planety** w oparciu o europejskie wartości.

- Przeciwdziałanie **zmianie klimatu** (35% celu budżetowego)
- Pomoc w osiągnięciu **celów zrównoważonego rozwoju**
- Zwiększenie unijnej **konkurencyjności i wzrostu gospodarczego**

EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD – ODPOWIEDŹ EUROPY NA POTRZEBĘ ZMIAN

Całkowita neutralność klimatyczna Europy od 2050 roku

PR HORYZONT EUROPA – MOTOR ZIELONEJ TRANSFORMACJI

Oprócz Europejskiego Zielonego Ładu, **inne strategiczne dokumenty dla Klastera 6** to m.in.:
(1) **Strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej 2030**, (2) **Strategia od pola do stołu**.

(1) Strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej 2030 - CELE

Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności wprowadzi Europę na **ścieżkę odnowy ekologicznej do 2030 r.**;

Objęcie obszarem chronionym co najmniej 30 proc. gruntów i mórz w Europie;

Odbudowa zdegradowanych ekosystemów na lądzie i morzu w całej Europie;

Udostępnienie 20 mld euro rocznie na rzecz różnorodności biologicznej;

(1) Strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej 2030 - DZIAŁANIA

Odbudowa zdegradowanych ekosystemów na lądzie i morzu w całej Europie

zwiększenie
skali **rolnictwa
ekologicznego**

powstrzymanie
i odwrócenie
procesu spadku
liczebności
**owadów
zapyłających**

przywrócenie **co
najmniej 25 tys. km
rzek w UE** do stanu
charakterystycznego
dla rzek swobodnie
płynących

**ograniczenie
stosowania
pestycydów**
i ich szkodliwych
skutków o 50
proc. do 2030 r.

zasadzenie
3 mld drzew do
2030 r.

(2) Strategia „Od pola do stołu” - CELE

- **Zdrowszy i bardziej zrównoważony system żywnościowy UE**

Zapewnienie Europejczykom **zdrowej, pożywnej, przystępnej cenowo żywności** produkowanej i dystrybuowanej zgodnie z **zasadami zrównoważonego rozwoju**;

Przeciwdziałanie zmianie klimatu;

Ochrona środowiska naturalnego i zachowanie **różnorodności biologicznej**;

Godziwe zyski w łańcuchu żywnościowym;

Wspieranie **rolnictwa ekologicznego**;

(2) Strategia „Od pola do stołu” – KIERUNEK ZMIAN

3 filary **zrównoważonego rozwoju** Europy

SPOŁECZNY

Healthier diets
– reduce
overweight

Improve
animal
welfare

Social rights
workers in food
chain

Food
affordability

ŚRODOWISKOWY

Tackle climate
change

Protect the
environment

Preserve
biodiversity

Reduce food
losses and waste

Circular bio-
based economy

EKONOMICZNY

Fairer incomes for
farmers & fishers

Just
transition

New business & job
opportunities

POZOSTAŁE DOKUMENTY STRATEGICZNE

- [Circular Economy Action Plan](#)
- [Bioeconomy Strategy](#)
- [Europejski Pakt na rzecz Klimatu](#)
- [Zero pollution action plan](#)
- [EU industrial policy strategy](#)
- [EU Rural Action Plan 2019-2024](#)

Klaster 6

Żywność, biogospodarka, zasoby naturalne, rolnictwo
i środowisko

KLASTER 6 – CELE STRATEGICZNE

KLASTER 6 – KIERUNKI BADAŃ I INNOWACJI (*DESTINATIONS*)

- 1) **Różnorodność biologiczna i usługi ekosystemowe**
- 2) Sprawiedliwe, zdrowe i przyjazne dla środowiska **systemy żywnościowe**
- 3) **Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ) i biogospodarka**
- 4) **Czyste środowisko i zero zanieczyszczeń**
- 5) **Łąd, oceany i woda na rzecz klimatu**
- 6) **Odporne, integracyjne, zdrowe i zielone społeczności** wiejskie, przybrzeżne i miejskie
- 7) **Innowacyjne zarządzanie**, obserwacje środowiskowe i rozwiązania cyfrowe wspierające Zielony Ład

Planowany budżet:

9 mld EUR

Projekty typu:
RIA, IA, CSA

+ 8 europejskich partnerstw kandydatów

+ 3 misje HEU (w tym, 2 bezpośrednio i 1 pośrednio)

KLASTER 6 – KTO MOŻE UCZESTNICZYĆ?

• WSZYSCY!

- W Klastrze 6 projekty będą realizowane we **współpracy międzynarodowej** złożonej z co najmniej **3 partnerów z 3 różnych państw** członkowskich UE i/lub państw stowarzyszonych
- Jakość projektów oceniana jest przez **niezależnych ekspertów**;
- Projekty muszą mieć **wymiar europejski** (*European added value*);
- Niektóre z projektów będą wymagały **podejścia wielopodmiotowego** (*Multi-Actor Approach*);
- Podstawowe kryteria oceny (**konkretny sposób opisanie pomysłu**):
  - **Excellence** – doskonałość,
  - **Impact** – wpływ/oddziaływanie,
  - **Implementation** – realizacja.

KLASTER 6 – TYPY PROJEKTÓW I MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ

Research and innovation actions (RIA)

Działania mające na celu **zdobycie nowej wiedzy** lub **zbadanie wykonalności** nowej lub ulepszonej technologii, produktu, procesu, usługi lub rozwiązania.

Innovation actions (IA)

Działania mające na celu **stworzenie ustaleń realizacyjnych** oraz **nowych** lub **ulepszonych produktów**, procesów lub usług (prototypy, skalowanie, demonstracje, pilotaże).

Coordination and support actions (CSA)

Działania **wspierające realizację celów** programu Horyzont Europa. **Nie obejmują działań w zakresie badań i innowacji**, z wyjątkiem „Poszerzanie uczestnictwa i rozpowszechnianie doskonałości” (opracowania, modele, sieci ekspertów).

Badania i innowacje wymagają czasu...

1829

1980

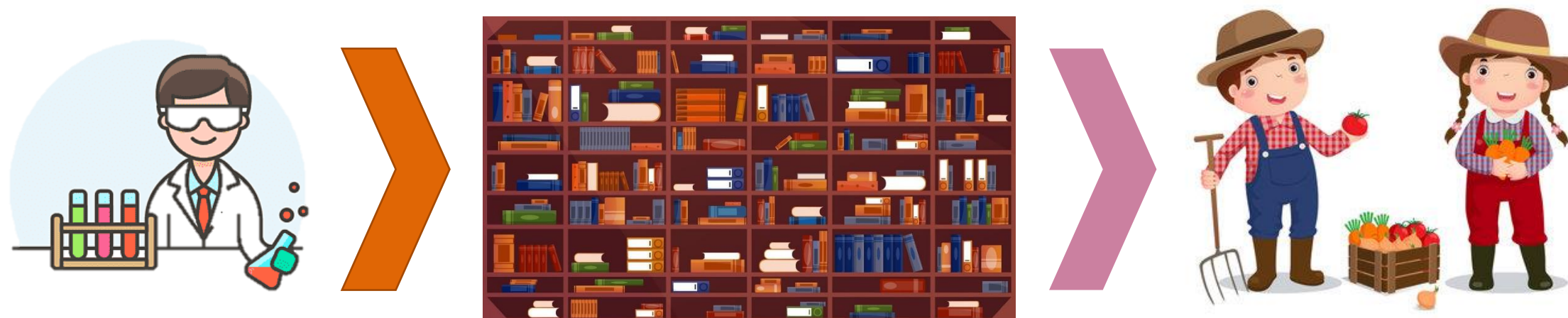
Today

... którego my nie mamy!

Tradycyjne podejście do innowacji...

...jest często zbyt czasochłonne i nieefektywne.

Interaktywny model innowacji

Multi-actor approach

*“Dzięki talentowi możesz wygrywać spotkania,
ale to gra zespołowa sprawia że wygrywa się mistrzostwa.” (Michael Jordan)*

Skuteczny system wiedzy i innowacji (AKIS)

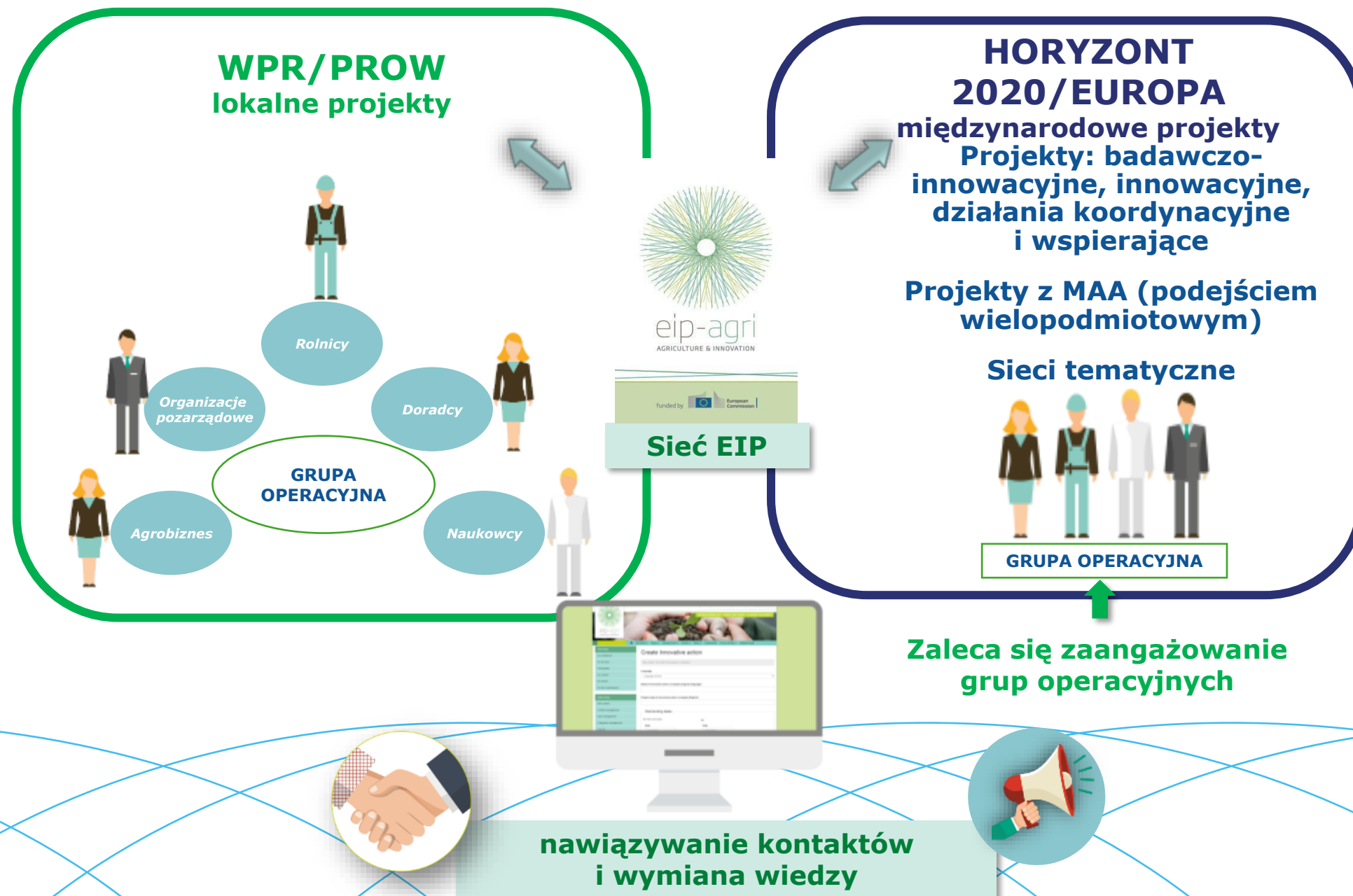

- ... aby zapewnić wymianę wiedzy i innowacji oraz tworzenie połączeń (sieci kontaktów) między wszystkimi, którzy je tworzą lub wykorzystują w rolnictwie i dziedzinach powiązanych.
- ...wspiera generowanie innowacji i wymianę wiedzy między doradcami, rolnikami i leśnikami, badaczami, sieciami obszarów wiejskich, władzami krajowymi i regionalnymi, mediami, wszystkimi osobami zaangażowanymi w edukację i szkolenia oraz konsumentami.

Jeśli wiedza i innowacje są współtworzone...

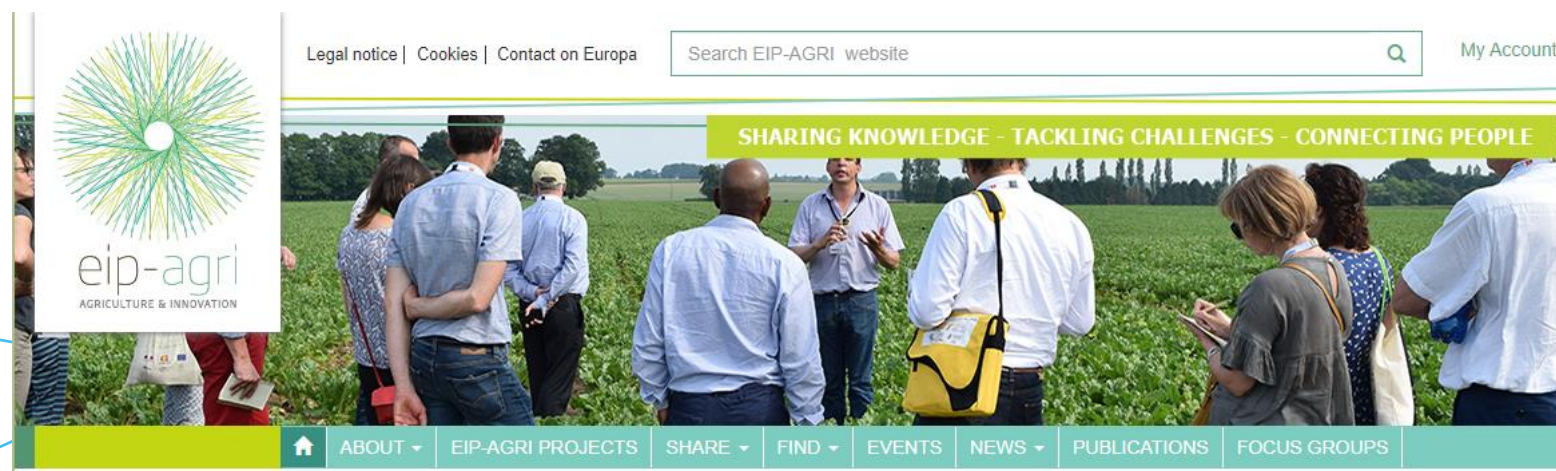
...rozwiązania, które sprawdzają się w praktyce...

...efektywnie wykorzystywane i szeroko udostępniane!

Od strategii do działania...

- ✓ **27 Państw Członkowskich** w PROW wdraża EIP-AGRI
- ✓ Już działa ponad **2500 GO** w UE!
- ✓ Około **300 projektów H2020, 190 z MAA** (podejściem wielopodmiotowym), w tym 29 sieci tematycznych
- ✓ Rosnąca **sieć kontaktów i ilość wiedzy praktycznej**

Projekty z MAA w H2020

190 projektów H2020 z MAA

Polscy beneficjenci w 74 projektach H2020 z MAA

99 polskich beneficjentów w projektach H2020 z MAA

MAA – wymagania

- ✓ Konsorcjum musi wykazać swoją **wartość dodatnią**: w jaki sposób projekt uzupełnia istniejące badania i najlepsze praktyki?
- ✓ **Wyniki muszą być praktyczne**, łatwo zrozumiałe i rozpowszechniane poprzez kanały komunikacji najczęściej używane przez użytkowników końcowych.
- ✓ W przypadku komunikacji w całej UE: wymagane jest przygotowanie tzw. „**streszczeń praktycznych**” we wspólnym formacie EIP.
- ✓ Zaangażowanie jak najwięcej **lokalnych interaktywnych grup innowacyjnych** (Grupy Operacyjne EIP-AGRI w ramach WPR) jest mile widziane.

https://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/default/files/eipagri_h2020_thematic_networks_overview_september_2020.pdf

Partnerstwa Europejskie i Misje

Nowe instrumenty PR Horyzont Europa

Nowe podejście do partnerstw europejskich

Nowa generacja partnerstw o większych ambicjach i ukierunkowanych na osiągnięcie celów oraz wspierających realizację uzgodnionych celów polityki UE

Najważniejsze cechy

- Prosta struktura i prosty zestaw narzędzi
- Spójne podejście oparte na cyklu realizacji
- Strategiczne ukierunkowanie

Współprogramowane

Na podstawie protokołów ustaleń / ustaleń umownych; wdrażane niezależnie przez partnerów i w ramach programu „Horizon Europe”

Współfinansowane

na podstawie wspólnego programu uzgodnionego z partnerami i przez nich wdrożonego; podejmowanie przez partnerów zobowiązań w postaci wkładów finansowych i niepieniężnych

Zinstytucjonalizowane

w oparciu o perspektywę długoterminową i potrzebę silnej integracji; partnerstwa na podstawie art. 185 / 187 TFUE i rozporządzenia w sprawie EIT, wspierane w ramach programu „Horizon Europe”

KLASTER 6 – OSIEM PARTNERSTW EUROPEJSKICH

Biogospodarka

Circular Bio-based Europe (CBE) – zrównoważone pozyskiwanie i przekształcanie biomasy w bioprodukty, biorfinerie, GOZ, utylizacja odpadów biologicznych.

Środowisko

Rescuing Biodiversity – zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej w skali międzynarodowej, regionalnej i lokalnej.

Blue Economy – czysta planeta, GOZ, technologie cyfrowe, obserwacje, OZE, zarządzanie oparte na ekosystemach.

Water4All – zmniejszenie stresu wodnego, ochrona zasobów wodnych i ekosystemów, odporność, złagodzenie i dostosowanie systemów wodnych do globalnych zmian.

Bezpieczeństwo żywnościowe

Animal Health (PAH) – choroby zakaźne, dobrostan, ochrona zdrowia, utrzymanie produkcji, zwalczanie AMR

Agroecology – transformacja w kierunku agroekologii, wsparcie rolników, sieciowanie, żywe laboratoria, infrastruktury badawcze

Agriculture of Data – obserwacja Ziemi, wsparcie zrównoważonego rolnictwa, zbiory danych geoprzestrzennych, technologie cyfrowe, monitoring

Food System – całościowa transformacja systemu żywnościowego UE, zrównoważone systemy żywnościowe, bezpieczeństwo, odżywianie, obieg zamknięty

Misje w zakresie badań naukowych i innowacji

Misje w zakresie
badań naukowych
i innowacji

Lepsze powiązanie unijnych badań naukowych i innowacji z potrzebami społeczeństwa i obywateli; o dużej rozpoznawalności i silnym wpływie

Misja oznacza portfel interdyscyplinarnych działań, które służą osiągnięciu **śmiałego i inspirującego, a także wymiernego celu** w ustalonych ramach czasowych oraz **oddziałują** na społeczeństwo i kształtowanie polityki i mają znaczenie dla dużej części ludności w Europie i dla wielu obywateli Unii.

W programie „Horizon Europe” zdefiniowano cechy misji i elementy zarządzania oraz pięć obszarów misji.

Poszczególne misje będą programowane w ramach filaru „Globalne wyzwania i europejska konkurencyjność przemysłowa” (w oparciu o wkłady z innych filarów)

Przystosowanie się do zmiany klimatu, w tym do transformacji społecznej

Zdrowe oceany, morza, wody przybrzeżne i śródlądowe

Obszary misji

Rak

Neutralne dla klimatu i inteligentne miasta

Stan gleby oraz żywność

Konkurs - Efficient, sustainable and inclusive energy use

Otwarcie konkursu: 06.09.2022

Zamknięcie konkursu: 24.01.2023

HORIZON-CL5-2022-D4-02-02: Solutions for the sustainable, resilient, inclusive and accessible regeneration of neighbourhoods enabling low carbon footprint lifestyles and businesses (Built4People)

Budżet projektu: 5-7.5 mln euro; Budżet na temat: 15 mln euro; typ projektu: IA; TRL 6-7

Zapewnienie, że proponowane rozwiązania obejmują koncepcje lokalnego wytwarzania i zużycia energii odnawialnej zintegrowane na poziomie budynków i dzielnic w połączeniu z koncepcjami mobilności multimodalnej ukierunkowanymi zarówno na obszary miejskie, jak i wiejskie.

W stosownych przypadkach należy uwzględnić koncepcje obiegu energii, takie jak odzyskiwanie ciepła odpadowego z lokalnych gałęzi przemysłu (lub innych źródeł) i wykorzystanie w pobliskich budynkach lub w niskotemperaturowych sieciach komunalnych oraz waloryzacja produktów ubocznych i pozostałości (np. z lokalnych produktów rolno-spożywczych). przemysłu) dla energii lub innych zastosowań.

HORIZON-CL5-2022-D4-02-05: More sustainable buildings with reduced embodied energy / carbon, high life-cycle performance and reduced life-cycle costs (Built4People)

Budżet projektu: 6-9,5 mln euro; Budżet na temat: 18 mln euro; typ projektu: IA; TRL 6-7

Integracja wykorzystania produktów i rozwiązań o niskiej zawartości węgla, w tym tych, które są pozyskiwane lokalnie i biobazowe o niskim wpływie na węgiel i wychwytyją / magazynują CO₂, wybrane na podstawie modelowania ich wydajności w zakresie (między innymi) izolacji, chłodzenia, wydajność akustyczna i higrometryczna, wzorce starzenia, możliwość dekonstrukcji i/lub ponownego użycia po zakończeniu eksploatacji oraz możliwość zautomatyzowanego/zmechanizowanego wdrożenia.

Identyfikować i integrować lokalne źródła ponownie używanych lub poddanych recyklingowi produktów budowlanych i surowców wtórnych do renowacji budynków w scenariuszach planowania urbanistycznego i wiejskiego.

Kontakt

Bożena Podlaska

Tel: +48 508101009

bozena.podlaska@ncbr.gov.pl

NARODOWE CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU

Krajowy Punkt Kontaktowy PR Horyzont Europa

ul. Chmielna 69

00-801 Warszawancbr.gov.pl